

KULTURHISTORISK
MUSEUM
UNIVERSITETET
I OSLO

Gårds-/ bruksnavn Hausvik	G.nr./ b.nr. 11/14,16,18
Kommune Lyngdal	Fylke Vest-Agder
Saksnavn Hausvik industriområde	Kulturminnetype Gravrøys
Saksnummer (KHM) 96/483, 18/6257	Prosjektkode
Grunneier, adresse	Tiltakshaver Lyngdal kommune
Tidsrom for utgravning 6.-10.10.1997	UTM-koordinater/ Kartdatum
A-nr. 1997/28	C.nr. C61322
ID nr. (Askeladden) 25706	Negativnr. (KHM)
Rapport ved: Jan Henning Larsen	Dato: 31.05.2018
Saksbehandler:	Prosjektleder:

SAMMENDRAG

Knyttet til utbyggingen av Hausvik industriområde ble det i oktober 1997 gjennomført utgravning av bunnlaget av gravrøys R4 og registrering X1 (naturlig strandvoll). Steinalderboplasser R1-R3 ble utgravd i 1999 ved Ragnhild Berge.

R4 var svært ødelagt ved at steinen dels var kastet ut, dels lagt opp i en stor varde. Avgrensningen av røysen var tydelig, men i store deler lå det fjell i dagen. Under steinene lå det en glove der det ble påvist noe små trekullstykker. Et utsnitt av furu ble datert til førromersk jernalder.

UTGRAVNINGEN

Bakgrunn

Knyttet til planene for Hausvik industriområde ble det gitt dispensasjon for 3 steinalderlokalteter som ble undersøkt ved Ragnhild Berge i 1999. En ødelagt gravrøys og en struktur av stein (naturdannelse) måtte undersøkes allerede i 1997 p g a veifremføring.

Deltagere

Undersøkelsen ble foretatt under ledelse av Jan Henning Larsen 6.-10. oktober 1997. I utgravningen deltok også Forsker May-Liss Sollund fra NIKU og

fylkesarkeolog Frans-Arne Stylegar. Kjell Håland deltok som hjelpearbeider de siste 3 dagene.

Gravrøysen – iakttagelser og funn

Denne var fragmentarisk bevart da det meste av steinene var fjernet. Fjellet lå i dagen over store deler av det indre. En fotkjede av større og middelstore steiner kunne stedvis følges, størrelse ca. 0,4 m.

Røysen var hovedsakelig bare bevart i ett lag, stedvis to. Ø-V kan den ha vært 6,2 m, N-S ca. 5 m, men her var den særlig ukomplett i N. Største høyde var 0,25 m med unntak av tørrmurt varde som var reist i SV-delen og i utkanten av røysa. Grunnplanet var 1,5 m x 1,5 m og høyden var 1,1 m.

I sentrum var det en reist stein, h 0,45 m, Ø-V 0,6 m, tykkelse 0,25 m. Steinen oppfattes å være fra røysa, men konstruksjonen er trolig sekundær. Også et par liggende bautalignende steiner ble påvist i SV-delen. Videre lå det i det samme området et par flate steiner.

En glove (sprekk) ble funnet under røysa, x = 1,4-2,1 m, NV-SØ 0,35 m, Dybden var inntil 0,2 m. Her lå det noen brente kullbiter. En mindre glove fantes i V-delen av profilen, men denne var grunn, og inneholdt ikke kull var minimalt..

Ellers lå det naturlig en del kvarts i røysa, men slik fantes også naturlig i fjellet. Noen skjell fantes også, men disse oppfattes å være resultat av måkers aktivitet og er kassert.

Steinpakningen X2

Formasjonen lå 35 m SV for sentrum av gravrøys R4. Denne viste seg å være en naturlig strandvoll.

Analyser

Kullprøven fra den dypeste gloven ble vedartsbestemt av Helge I. Høeg (rapport 12,3,99). Av 40 biter var 26 av furu og 14 av eik. Furufragmentene ble C14-datert til 2250 +/-55 BP (TUa-2441), kalibrert alder BC 385-200.

KONKLUSJON

Gravrøys R4 var en tradisjonell åsrøys, dog av mindre dimensjon. Opprinnelig høyde kan ikke fastslås p g a bevaringstilstanden. Diameteren kan ha vært 6,0-6,2 m. Antagelig hører røysa til et system som fører inn mot Lyngdal.

Dateringen til førromersk jernalder er en eldste datering og er med på å underbygge at slike røysen kan være yngre enn bronsealder,

VEDLEGG

1.1 ANALYSERESULTATER

1.2 ARKIVERT ORIGINALDOKUMENTASJON

C61322/1

Gravfunn fra førromersk jernalder fra HAUSVIK (11/14,16,18), LYNGDAL K., VEST-AGDER.

1) **prøve, kull** av kull.

Kullprøve vedartsbestemt til eik og furu. Datert på furu til 2250+/-55 BP, kalibrert alder BC385-200 (TUa-2441).

Vekt: 1,2 gram.

Tatt fra en sprekk i fjellet under røysa

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Knyttet til utbyggingen av Hausvik industriområde ble det i oktober 1997 gjennomført utgravning av bunnlaget av gravrøys R4 og registrering X1 (naturlig strandvoll). Steinalderboplasser R1-R3 ble utgravd i 1999 (C51538-C51539). R4 var svært ødelagt ved at steinen dels var kastet ut, dels lagt opp i en stor varde. Under steinene lå det en glove der det ble påvist noe små trekullstykker, som ble analysert. Røysen var hovedsakelig bare bevart i ett lag, stedvis to. Ø-V kan den ha vært 6,2 m, N-S ca. 5 m. Vedartsanalyse er foretatt av Helge I. Høeg, rapport datert 9/3-1999, se rapport i arkiv. Det ble datert en kullprøve ved NTNU, rapport datert 25/1-2000, se rapport i arkiv.

Kartreferanse/-koordinater: Projeksjon: EU89-UTM; Sone 33, N: 6462426, Ø: 27913.

LokalitetsID: 25706.

Innberetning/litteratur: Jan Henning Larsen, 31.05.2018, Rapport fra undersøkelse av gravrøys R4, Hausvik 11/14,16,18, Lyngdal kommune, Vest-Agder

Funnet av: Jan Henning Larsen.

Funnår: 1997.

HAUSVIK

Hausvik, prøve 1 inneholdt ikke noe kull.

Hausvik, prøve 2 inneholdt noe kull. Dette tørkes og veies. må tørkes.

Tørket prøve 2: 1,2 gram

10
600.

~~0,45 x 200 = 90~~

du

Høeg - Pollen, 876 842 262,
Helge Irgens Høeg,
Skogbrynet 21 F,
0283 OSLO

Skaiti, 12/3-99.

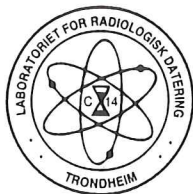
Til Jan Henning Larsen.

Analyse av kullprøve fra gravrøys Hausvik, Gnr. 11, Lyngdal
Komm., Vestagder. Prøve 2.

Nr. 6, Veslekrekkja, Hol k., Buskerud, Sjakt A, Lag 2, Kullprøve
III.

Det ble bestemt 40 biter. Av disse var 26 Pinus (furu) og
14 Quercus (eik).

Helge Irgens Høeg.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU - Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7034 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Larsen, Jan H.
Universitetets Oldsaksamling
Universitetet i Oslo

DF-3015

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	^{14}C alder før nåtid	Kalibrert alder	$\delta^{13}\text{C}$ ‰
TUa-2441	Hausvik nr. 2 Hausvik, gnr. 11 Lyngdal, Vest-Agder	Trekull Furu		2250 ± 55	BC385-200	-26.1*

Dato: 25 JAN 2000

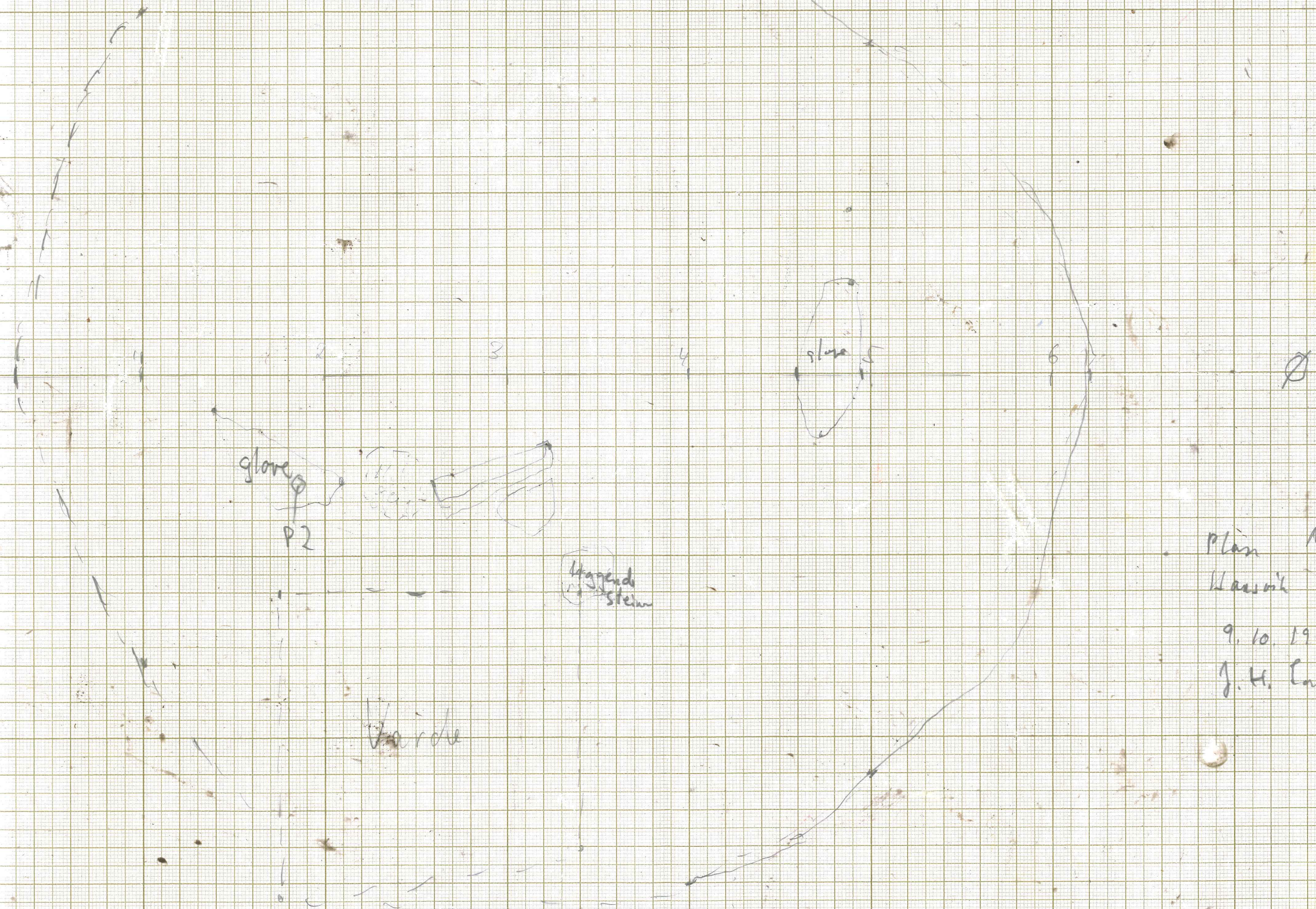
Laboratoriet for Radiologisk Datering

Pål Johan Svanem
Pål Johan Svanem

Steinar Gulliksen
Steinar Gulliksen

0-0

Plan M 1:80
 Wasserk RY
 9. 10. 1997
 J. H. [unintelligible]